

Bundel - B&W van 2 september 2025

0.0.1 Besluitenlijst d.d. 2 september 2025

00Besluitenlijst BW d.d. 2 september 2025

Agenda BW d.d. 2 september 2025

B.1 BW (782134) Afhandeling motie 'Verhoog de bestedingsruimte voor gezinnen en mensen met een laag inkomen

B.1 INT (Raad-8829) Verhoog bestedingsruimte voor gezinnen en mensen met een laag inkomen

B.1 RB (781913) Motie 'Verhoog de bestedingsruimte voor gezinnen en mensen met een laag inkomen'

B.3 BW (784484) Rechtmatigheidsverantwoording 2025

B.3 INT (786548) Normenkader 2025

B.3 INT (786539) Controleprotocol 2025 Almelo

B.3 RV (786382) raadsvoorstel Rechtmatigheidsverantwoording 2025

Besluitenlijst College van B&W openbaar

Datum	02-09-2025
Tijd	9:30 - 13:00
Locatie	B&W kamer
Voorzitter	R.T.A. Korteland
Aanwezig	R.T.A. Korteland (vz), J.H. Dijkstra (gemeentesecretaris), E.J.F.M. van Mierlo, G.J. Overmeen-Bakhuis, J. Hinnen (wethouders), A. Wermers (communicatie), E. Diepenmaat-van den Hoff (beleidscoördinatie)
Afwezig	J.M. van Rees (wethouder)

A Algemeen

- A.1 Vaststelling besluitenlijst d.d. 26 augustus 2025**
Besluitenlijst d.d.26 augustus 2025, vast te stellen.

B Bespreekpunten

- B.1 Afhandeling motie: 'Verhoog de bestedingsruimte voor gezinnen en mensen met een laag inkomen' (782134)**
Toelichting voor de openbare besluitenlijst
Op 10 juli 2025 heeft de gemeenteraad via een motie verzocht om te onderzoeken wat de financiële en beleidsmatige gevolgen zijn van het verhogen van de individuele inkomenstoeslag naar een gemiddeld Twents niveau en het verkorten van de referteperiode voor rechthebbenden. Het college van burgemeester en wethouders beantwoordt dit verzoek met een brief aan de gemeenteraad.

Besluit

1. De raad te informeren met een raadsbrief (D/25/781913) over de uitkomsten van de verkenning van verhoging van de individuele inkomenstoeslag en het verkorten van de referteperiode voor rechthebbenden, overeenkomstig de motie 'Verhoog de bestedingsruimte voor gezinnen en mensen met een laag inkomen' (Raad - 8829).
2. De motie hiermee als afgehandeld beschouwen.

B.3 Rechtmatigheidsverantwoording 2025 (784484)

Toelichting voor de openbare besluitenlijst
Jaarlijks stelt het college een plan op voor de interne controle. De interne controle is een onderdeel van het financieel risicomanagement van de gemeente Almelo en is gericht op de significante bedrijfsprocessen. Het primaire doel van interne controle is om een beeld te krijgen van de kwaliteit van de bedrijfsvoering. Interne controle is een middel om de kwaliteit van de bedrijfsvoering (continu) te verbeteren en tijdig bij te kunnen sturen in processen. Het intern controleplan vormt de basis voor de (verbijzonderde) interne controle (VIC) in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording 2025. Het college heeft besloten om het intern controleplan vast te stellen en biedt aan de raad het controleprotocol en normenkader ter vaststelling aan.

Besluit

1. Het Intern controleplan (VIC plan) 2025 vast te stellen (D/25/786543).
De raad voor te stellen:

2. Het Controleprotocol (D/25/786539) voor de accountantscontrole 2025 vast te stellen, met daarin;
 - a. Een verantwoordinggrens van 2% van de totale lasten van de gemeente, exclusief de dotaties aan de reserves
 - b. Een rapportagegrens van 150.000 euro.
3. Het Normenkader 2025 (D/25/786548) voor de rechtmatigheidscontrole vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de vergadering van Burgemeester en Wethouders d.d. 9 september 2025
de secretaris, de burgemeester,

J.H. Dijkstra

R.T.A. Korteland

Agenda College van B&W openbaar

Datum 02-09-2025
Tijd 9:30 - 13:00
Locatie B&W kamer
Voorzitter R.T.A. Korteland

A	Algemeen
A.1	Vaststelling besluitenlijst d.d. 26 augustus 2025
B	Bespreekpunten
B.2	Bestuurlijke reactie Rekenkameronderzoek Twentse Samenwerking (783788)
C	Conformstukken
C.1	Afhandeling motie: 'Verhoog de bestedingsruimte voor gezinnen en mensen met een laag inkomen' (782134)
C.3	Rechtmatigheidsverantwoording 2025 (784484)

Collegevoorstel

Onderwerp	afhandeling motie: 'Verhoog de bestedingsruimte voor gezinnen en mensen met een laag inkomen.'
Eenheid/team	CZ Adviespool
Zaakkenmerk	Z/25/245978
Documentkenmerk	D/25/782134
Vertrouwelijkheid	Openbaar
Portefeuillehouder	E.J.F.M. van Mierlo
Datum vergadering	

Toelichting voor de openbare besluitenlijst

Op 10 juli 2025 heeft de gemeenteraad via een motie verzocht om te onderzoeken wat de financiële en beleidsmatige gevolgen zijn van het verhogen van de individuele inkomenstoeslag naar een gemiddeld Twents niveau en het verkorten van de referteperiode voor rechthebbenden. Het college van burgemeester en wethouders beantwoordt dit verzoek met een brief aan de gemeenteraad.

Voorgesteld besluit

1. De raad te informeren met een raadsbrief (D/25/781913) over de uitkomsten van de verkenning van verhoging van de individuele inkomenstoeslag en het verkorten van de referteperiode voor rechthebbenden, overeenkomstig de motie 'Verhoog de bestedingsruimte voor gezinnen en mensen met een laag inkomen' (Raad - 8829).
2. De motie hiermee als afgehandeld beschouwen.

Inleiding

Bij de behandeling van de Perspectiefnota 2026 - 2029 heeft de gemeenteraad de motie: 'Verhoog de bestedingsruimte voor gezinnen en mensen met een laag inkomen' aangenomen. In deze motie vraagt de raad om het volgende:

1. Te onderzoeken wat de financiële en beleidsmatige gevolgen zijn van het afstemmen van de hoogte van de individuele inkomenstoeslag voor de overige doelgroepen op het Twents gemiddelde (alleenstaande € 375,-, alleenstaande ouder € 456,- en gehuwd/samenwonend € 535,-);
2. Te onderzoeken welke financiële en beleidsmatige gevolgen het instellen van een periode van 36 maanden voor de beoordeling van langdurigheid heeft;
3. De uitkomsten hiervan uitgewerkt voor de behandeling van de begroting aan de raad te sturen, zodat de raad op basis daarvan een afgewogen besluit kan nemen.

Het onder 1 en 2 gevraagde onderzoek is uitgevoerd en de uitkomsten staan in de bijgaande raadsbrief ter informatie.

Beoogd effect

De raad overeenkomstig zijn wens, voor de behandeling van de begroting 2026, van de uitkomsten van een gevraagd onderzoek te voorzien. Hiermee de motie 'verhoog de bestedingsruimte voor gezinnen en mensen met een laag inkomen' af te handelen.

Argumenten voor

1.1 De motie wordt met het versturen van de brief afgehandeld.

De raad heeft gevraagd om de uitkomsten van het onderzoek voor de behandeling van de begroting 2026 te sturen, met het versturen van de raadsbrief voldoen we aan dit verzoek.

Kanttekeningen

N.v.t.

Kosten, opbrengsten en dekking

Het voorstel brengt geen kosten met zich mee.

Uitvoering

Na het besluit wordt de raadsbrief ter informatie naar de raad gezonden.

Bijlage(n)

1. Motie: 'Verhoog de bestedingsruimte voor gezinnen en mensen met een laag inkomen' met registratienummer Raad-8829
2. Raadsbrief ter informatie met registratienummer D/25/781913

Procesinformatie

- Intern overleg

Het voorstel is besproken binnen US.

- Afstemming met portefeuillehouder

Het voorstel is besproken met wethouder Van Mierlo.

- Directie-advies

N.v.t.

Communicatie over het besluit

Regulier.

Initiatiefnemers: PvdA, SP, GL, Leefbaar Almelo

Mede-indiener(s): CU, LC

Titel: Verhoog de bestedingsruimte voor gezinnen en mensen met een laag inkomen.

De Raad van de gemeente Almelo, in vergadering bijeen op 10 juli 2025

Constaterende dat:

- De jaarlijkse uitkering (Klijnsma-middelen) specifiek bedoeld zijn om de leefsituatie van kinderen in armoede te verbeteren;
- Jaarlijks een deel van deze middelen structureel niet volledig wordt besteed (onderbesteding), oplopend tot circa €40.000 per jaar
- Almelo een groot aantal kinderen kent die opgroeien in armoede en de ongelijkheid in de stad groot is, zoals bevestigd in de MDI-analyse en "Almelo in Balans"
- De individuele inkomenstoeslag een belangrijk instrument is om mensen met een langdurig laag inkomen extra bestedingsruimte te geven, waarbij gezinnen met kinderen extra ondersteuning hard nodig hebben.

Overwegende dat:

- Het inzetten van de onderbesteding op de Klijnsma-middelen kan bijdragen aan het vergroten van de bestedingsruimte van gezinnen met kinderen in armoede,
- Een verhoging van de individuele inkomenstoeslag voor gezinnen met kinderen een effectieve manier is om de bestaanszekerheid van deze gezinnen te vergroten,
- Het wenselijk is dat de toeslag voor overige doelgroepen aansluit bij het Twents gemiddelde, zodat middelen gericht worden ingezet waar de nood het hoogst is en gelijke behandeling wordt gewaarborgd,
- In de begroting tevens sprake is van een onderbesteding op de bijzondere bijstand van circa €250.000 per jaar, waardoor ruimte kan ontstaan om bestaanszekerheid te versterken zonder aanvullende bezuinigingen elders.

Verzoekt het college:

1. Te onderzoeken wat de financiële en beleidsmatige gevolgen zijn van het afstemmen van de hoogte van de individuele inkomenstoeslag voor de overige doelgroepen op het Twents gemiddelde (alleenstaande €375, alleenstaande ouder €456, gehuwd/samenwonend €535);
2. Te onderzoeken welke financiële en beleidsmatige gevolgen het instellen van een periode van 36 maanden voor de beoordeling van langdurigheid heeft;
3. De uitkomsten hiervan uitgewerkt voor de behandeling van de zomernota aan de raad te sturen, zodat de raad op basis daarvan een afgewogen besluit kan nemen.

begroting

En gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening door ondersteunende fracties:

	CDA			VVD	
	LAS			PVV	
	D66			CU	
	PvdA			PVA	
	SP			GL	
	Almelo Centraal			LA	
	LC			Fractie Gelici	
	Democraten.Nu			Fractie Middelkamp	
	Forum voor Democratie				

Raadsbrief ter informatie

Postadres:
Gemeente Almelo
Postbus 5100
7600 GC Almelo

Aan de raad van de gemeente Almelo

Bijlage Datum
 2 september 2025

Onderwerp

Reactie op de motie: 'Verhoog de bestedingsruimte voor gezinnen en mensen met een laag inkomen' van 10 juli 2025

Geachte leden van de raad,

Op 10 juli 2025 heeft uw raad de motie: 'Verhoog de bestedingsruimte voor gezinnen en mensen met een laag inkomen' aangenomen. Daarmee verzocht u ons om:

- 1. Te onderzoeken wat de financiële en beleidsmatige gevolgen zijn van het afstemmen van de hoogte van de individuele inkomenstoelage voor de overige doelgroepen op het Twents gemiddelde (alleenstaande € 375, alleenstaande ouder € 456, gehuwd/samenwonend € 535);*
- 2. Te onderzoeken welke financiële en beleidsmatige gevolgen het instellen van een periode van 36 maanden voor de beoordeling van langdurigheid heeft;*
- 3. De uitkomsten hiervan uitgewerkt voor de behandeling van de begroting aan de raad te sturen, zodat de raad op basis daarvan een afgewogen besluit kan nemen.*

In deze brief geven wij een reactie op uw verzoek.

Huidige situatie

Op dit moment zijn de bedragen van de individuele inkomenstoelage voor de verschillende soorten huishoudens respectievelijk € 80 voor een alleenstaande, € 105 voor een alleenstaande ouder en € 115 voor gehuwden/samenwonenden. Daarnaast is de referteperiode – de periode waarin men een laag inkomen moet hebben gehad om in aanmerking te komen – 5 jaar (60 maanden). Hieronder zetten we de financiële en beleidsmatige gevolgen van mogelijke aanpassingen in lijn met de motie uiteen.

Directe gevolgen voor de betrokken inwoners van het verhogen van de inkomenstoelage

- Huishoudens die recht hebben op de individuele inkomenstoelage ontvangen elk jaar een hoger bedrag, wat hun koopkracht vergroot.
- Deze verhoging betekent voor huishoudens met een langdurig laag inkomen meer financiële ruimte voor onvoorziene uitgaven of andere noodzakelijke kosten.
- De aanpassing kan in sommige gevallen betekenen dat er een armoedeval optreedt. Dit kan het geval zijn als inwoners aan het werk gaan, net iets meer verdienen dan de bijstandsnorm en dan geen recht meer hebben op de individuele inkomenstoelage. In individuele gevallen kan dit een drempel opwerpen om werk te aanvaarden.

Gevolgen voor de gemeentelijke begroting door het verhogen van de bedragen

De verhoging van de bedragen leidt tot hogere totale uitgaven voor Almelo, afhankelijk van het aantal rechthebbenden. Ter vergelijking:

- In 2024 werd er aan 681 alleenstaanden, 130 alleenstaande ouders en 219 gehuwden/samenwonenden een individuele inkomenstoelage verstrekt. De totale kosten daarvan bedroegen € 93.315,-.
- Wanneer de hogere bedragen aan dezelfde aantallen huishoudens zouden zijn verstrekt dan zou dit een uitgavenpost betekenen van € 431.820,- oftewel € 338.505,- aan meerkosten. In dit bedrag is de mogelijke extra vraag door de vergrote aantrekkelijkheid, vanwege het hogere bedrag, niet meegenomen, evenals het vergroten van de doelgroep door verkorting van de referteperiode.

Extra gevolgen voor de gemeentelijke begroting wegens het verkorten van de referteperiode

Als de referteperiode wordt verkort van 5 naar 3 jaar, komen inwoners met een langdurig laag inkomen sneller in aanmerking voor de toeslag. Hierdoor wordt de doelgroep vergroot: meer mensen zullen aan de voorwaarden voldoen en een aanvraag kunnen indienen.

De administratieve last voor de gemeente kan toenemen, omdat er meer aanvragen verwerkt moeten worden.

De totale uitgaven van de gemeente zullen stijgen, zowel door een groter aantal ontvangers als door het hogere bedrag per ontvanger.

- Als we kijken naar het jaar 2024 dan zou het aantal rechthebbende huishoudens met 77 alleenstaanden, 32 alleenstaande ouders en 11 echtparen/samenwonenden hoger zijn geweest bij een referteperiode van 3 jaar.
- Als we deze aantallen vermenigvuldigen met de genoemde hogere bedragen, dan betekent de verkorting van de referteperiode een extra bedrag aan meerkosten van in ieder geval € 49.352,-. Daarin zijn de extra kosten van de toenemende administratieve werkzaamheden voor de gemeente, vanwege meer aanvragen, niet meegenomen.

Aanpassing van de verordening bij wijziging van beleid

Om de hoogte van de bedragen en de duur van de referteperiode van de individuele inkomenstoelage te wijzigen, is het wettelijk gezien noodzakelijk dat uw raad daarvoor een gewijzigde verordening vaststelt. De doorlooptijd van een dergelijke aanpassing, inclusief de advisering door de Adviesraad sociaal domein, vraagt naar verwachting een tijdsbeslag van 3 tot 6 maanden.

Conclusie

Voor inwoners met een langdurig laag inkomen betekent de verhoging van de individuele inkomenstoelage en de verkorting van de referteperiode een verbetering van de financiële situatie en een beperkte toename qua bestaanszekerheid. Het kan ook leiden tot een positief effect op gezondheid en welzijn van ontvangers, doordat financiële stress vermindert. Daarnaast zullen meer inwoners recht hebben op de toeslag en er een beroep op doen. Het kan er in sommige gevallen echter ook toe leiden dat er geen werk wordt aanvaard, vanwege het vervallen van de toeslag als iets meer wordt verdiend dan de bijstandsnorm.

Wij gaan er vanuit u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

R.T.A. Korteland

Collegevoorstel

Onderwerp	Rechtmatigheidsverantwoording 2025
Eenheid/team	CZ Control en Audit
Zaakkenmerk	Z/25/247180
Documentkenmerk	D/25/784484
Vertrouwelijkheid	Openbaar
Portefeuillehouder	J. Hinnen
Datum vergadering	

Toelichting voor de openbare besluitenlijst

Jaarlijks stelt het college een plan op voor de interne controle. De interne controle is een onderdeel van het financieel risicomanagement van de gemeente Almelo en is gericht op de significante bedrijfsprocessen. Het primaire doel van interne controle is om een beeld te krijgen van de kwaliteit van de bedrijfsvoering. Interne controle is een middel om de kwaliteit van de bedrijfsvoering (continu) te verbeteren en tijdig bij te kunnen sturen in processen. Het intern controleplan vormt de basis voor de (verbijzonderde) interne controle (VIC) in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording 2025. Het college heeft besloten om het intern controleplan vast te stellen en biedt aan de raad het controleprotocol en normenkader ter vaststelling aan.

Voorgesteld besluit

1. Het Intern controleplan (VIC plan) 2025 vast te stellen (D/25/786543).

De raad voor te stellen:

2. Het Controleprotocol (D/25/786539) voor de accountantscontrole 2025 vast te stellen, met daarin;
 - a. Een verantwoordinggrens van 2% van de totale lasten van de gemeente, exclusief de dotaties aan de reserves;
 - b. Een rapportagegrens van 150.000 euro.
3. Het Normenkader 2025 (D/25/786548) voor de rechtmatigheidscontrole vast te stellen.

Inleiding

Het normenkader, het intern controleplan en het controleprotocol vormen de basis voor de uitvoering van de (verbijzonderde) interne controle. Het college draagt conform artikel 212 en 213 van de Gemeentewet zorg voor de interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van beheershandelingen. Het college legt verantwoording af over deze financiële rechtmatigheid door middel van de

rechtmatigheidsverantwoording als onderdeel van de jaarrekening. Om hier invulling aan te geven wordt jaarlijks het controleprotocol, het normenkader en het controleplan bijgesteld en vastgesteld.

Het intern controleplan over boekjaar 2025 is de basis voor de uitvoering van de verbijzonderde interne controle rechtmatigheid van (financiële) beheershandelingen in het aanwezige stelsel van interne beheersing van geselecteerde significante processen. Op basis van de in het plan opgenomen en uitgevoerde werkzaamheden wordt een conclusie gegeven over het financieel rechtmatig handelen in het boekjaar.

Het primaire doel van interne controle is om een beeld te krijgen van de kwaliteit van de bedrijfsvoering. Interne controle is een middel om de kwaliteit van de bedrijfsvoering (continu) te verbeteren en tijdig bij te kunnen sturen in processen. Bij de interne controle wordt zichtbaar vastgesteld dat processen adequaat beheerst worden, zoals dat met de inrichting van de administratieve organisatie beoogd was. Ook wordt met de uitkomsten van interne controle getoetst of aan de eisen van rechtmatigheid (en getrouwheid), verantwoording en controle wordt voldaan.

Controleprotocol

Met het controleprotocol stelt de raad nadere aanwijzingen vast die specifiek van toepassing zijn voor het controlejaar.

Met de komst van de rechtmatigheidsverantwoording heeft het controleprotocol ook als doel de te hanteren verantwoordingsgrens ten behoeve van de rechtmatigheidsverantwoording door het college en de rapporteringsgrens ten behoeve het opnemen en toelichten van geconstateerde onrechtmatigheden door het college in de paragraaf bedrijfsvoering vast te leggen. Om tegemoet te komen aan de behoefte om inzicht vanuit de raad, rapporteert het college daarom alle bevindingen omtrent de financiële rechtmatigheid boven de rapporteringstolerantie in de paragraaf bedrijfsvoering met een toelichting richting de raad. Hiermee volgen we de ingezette lijn, zoals deze voor de accountant geldt om geconstateerde onrechtmatigheden vanaf deze grens te benoemen in haar rapport van bevindingen.

Om de verantwoordingsgrens te bepalen is een aantal overwegingen van belang zoals de informatiepositie van de raad, de kosten van de verantwoording en de eenduidigheid van de normen en communicatie. Voor nadere informatie hierover verwijzen we naar het controleprotocol 2025.

Normenkader

Bij wijzigingen in wet- en regelgeving dient het normenkader te worden geactualiseerd en door de raad te worden vastgesteld zodat we intern en de accountant (extern) dit normenkader als leidraad kunnen gebruiken voor de controlewerkzaamheden. Het normenkader zoals nu opgenomen in de bijlage betreft het normenkader van augustus 2025.

VIC-plan

Met het intern controleplan geeft het college, invulling aan artikel 212 en 213 van de Gemeentewet waarin voor het college de verplichting is opgenomen zorg te dragen voor de toetsing van de rechtmatigheid van het financiële beheer en de inrichting van de financiële organisatie. Dit plan beschrijft de aanpak van de controle. De bedrijfsvoering binnen de gemeente is zodanig ingericht, dat naleving van de wet- en regelgeving zichtbaar en toetsbaar wordt vastgelegd. Hier wordt periodiek op gecontroleerd. De resultaten van deze controle biedt het college handvatten en inzicht op basis waarvan zij een rechtmatigheidsverantwoording kan afgeven, bij voorkeur een verantwoording waarin aangegeven kan worden dat rechtmatig gehandeld is.

Beoogd effect

Richting geven aan de uitvoering van rechtmatigheidsverantwoording en het verkrijgen van een goedkeurende controleverklaring van de accountant bij de jaarverantwoording 2025.

Argumenten voor

1.1 Het college draagt op basis van artikel 212 en 213 van de Gemeentewet zorg voor de interne toetsing van het financiële beheer, de inrichting daarvan en de eisen van rechtmatigheid en verantwoording daarover.

Om hier invulling aan te geven, wordt jaarlijks het controleplan bijgesteld en vastgesteld. Een goed opgezette interne controle is van belang voor:

- controle van toereikende uitvoering van taken;
- het signaleren van tekortkomingen in de uitvoering van de taken;
- het bijsturen van de uit te voeren taken;
- het afleggen van verantwoording over de uitgevoerde taken.

1.2 Met de komst van de rechtmatigheidsverantwoording is het van belang om kaders vast te stellen.

Het college dient sinds 2023 de rechtmatigheidsverantwoording af te geven. De uitvoering van de (verbijzonderde) interne controle is daarbij een belangrijk onderdeel. Omdat het intern controleplan de kaders definieert voor de wijze waarop de (verbijzonderde) interne controle uitgevoerd gaat worden, is het aan te bevelen de kaders vast te stellen. De accountant zal de uitgevoerde werkzaamheden op basis van het interne controleplan nagaan ten behoeve van de controle op de getrouwheid door de accountant.

2.1 De verantwoordingsgrens is gelijk aan de goedkeuringstolerantie

De accountant richt de controle zo in dat hij belangrijke fouten in de jaarrekening kan ontdekken. Daarbij kijkt hij vooral naar risico's en gebruikt hij vaste grenzen (toleranties). Ook controleert hij een deel van de gegevens en gebruikt hij berekeningen om in te schatten of er mogelijk meer fouten zijn. Een belangrijke grens is de goedkeuringstolerantie. Deze is, in overeenstemming met het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden artikel 2 lid 1, gelijk aan 2% van de omvangsbasis. De omvangsbasis is het totaal van alle uitgaven van de gemeente, exclusief de dotaties aan de reserves. De goedkeuringstolerantie geeft aan hoeveel fouten of onzekerheden maximaal in de jaarrekening mogen staan. Zolang deze grens niet wordt overschreden, kan de jaarrekening nog steeds als betrouwbaar worden beoordeeld. In dat geval geeft de accountant een goedkeurende controleverklaring. Wordt de grens wel overschreden, dan geeft de accountant een andere soort verklaring en dus geen goedkeuring. Door een verantwoordingsgrens vast te stellen van 2%, sluiten we ook aan op het advies van de accountant en zorgen we voor eenduidigheid in de normering. Voorgesteld wordt de verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording 2025 vast te stellen op 2% van de totale lasten van de gemeente, exclusief de dotaties aan de reserves.

3.1 Een goed opgezette interne controle is belangrijk in het kader van planning en control

Het college draagt conform artikel 212 en 213 van de Gemeentewet zorg voor de interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van beheershandelingen. Om hier invulling aan te geven, wordt jaarlijks het normenkader bijgesteld en vastgesteld. Een goed opgezette interne controle is een belangrijke pijler voor de gemeente in het kader van planning en control. Enerzijds voor het controleren en signaleren van tekortkomingen in de uitvoering van de taken, anderzijds voor het bijsturen en het afleggen van verantwoording over de uitgevoerde taken. Met een toereikend normenkader kan de uitvoering van taken met structuur en efficiency worden gedaan. Het primaire doel van interne controle is om een beeld te krijgen van de kwaliteit van de bedrijfsvoering. Interne controle is een middel om de kwaliteit van de bedrijfsvoering (continu) te verbeteren en tijdig bij te kunnen sturen in processen. Bij de interne controle wordt zichtbaar vastgesteld dat processen beheerst worden, zoals dat met de inrichting van de administratieve organisatie beoogd was. Ook wordt met de uitkomsten van interne controle getoetst of aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan.

3.2 Het normenkader is, intern voor het afgeven van de rechtmatigheidsverantwoording en extern voor de accountant voor het controleren van de jaarrekening, de leidraad voor de controlewerkzaamheden

Het normenkader betreft de inventarisatie van relevante, interne en externe wet- en regelgeving en dient als basis voor de interne controlewerkzaamheden op rechtmatigheid. Het normenkader moet actueel worden gehouden en worden aangepast op veranderende wet- en regelgeving. Het betreft hierbij overigens alleen de regelgeving waaraan financiële beheershandelingen ten grondslag liggen.

Het normenkader is geen uitputtende lijst van regelingen, maar beperkt zich tot die regelingen die relevant zijn, of worden geacht, voor de uitvoering van een goede controle.

3.3 De raad moet het normenkader vaststellen

De raad geeft de accountant de opdracht voor de accountantscontrole. Voor de controle maakt de accountant gebruik van het door de raad vastgestelde normenkader.

Kantttekeningen

Niet van toepassing.

Kosten, opbrengsten en dekking

Dit besluit heeft geen financiële gevolgen.

Uitvoering

Na besluitvorming kan op basis van het intern controleplan de verbijzonderde interne controle worden uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van het college.

Bijlage(n)

Controleprotocol 2025 Almelo (D/25/786539)

Normenkader 2025 (D/25/786548)

Intern controleplan (VIC plan) 2025 gemeente Almelo (D/25/786543)

Raadsvoorstel (D/25/786382)

Procesinformatie

Intern overleg

Het intern controleplan is besproken binnen het team Control & Audit.

Afstemming met portefeuillehouder

Het intern controleplan, controleprotocol en het normenkader zijn voorgelegd aan de verantwoordelijk portefeuillehouder.

Directie-advies

Niet van toepassing.

Communicatie over het besluit

Regulier

Het interne controleplan wordt gecommuniceerd met de externe accountant.

Nr.	Proces	Extern / Intern	Regelgeving / Verordening
1 Planning & Control			
	Algemeen	Extern	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)
		Extern	Gemeentewet
		Extern	Algemene wet bestuursrecht
		Extern	Wet basisregistratie personen
		Extern	Financiële-verhoudingswet
		Extern	Wet open overheid
		Extern	Omgevingswet
		Intern	Nota misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen 2025 (in werking m.i.v. 21-03-2025)
	Begrotings	Intern	Verordening financieel beleid, beheer en organisatie gemeente Almelo 2023
	Treasury	Extern	Wet financiering decentrale overheden (FIDO)
		Extern	Wet Houdbare overheidsfinanciën (Hof)
		Extern	Regeling schatkistbankieren decentrale overheden
		Extern	Regeling uitzettingen derivaten decentrale overheden (Ruddo)
		Extern	Besluit leningvoorwaarden decentrale overheden (Bido)
		Extern	Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden (Ufdo)
		Intern	Treasurystatuut 2023
		Intern	Verordening Starterslening Almelo
		Intern	Beleidsregels publieke taak leningen en garanties 2016
		Intern	Verordening renteloze lening clubgebouwen van sportverenigingen 2001
		Intern	Verordening subsidiëring oefenveldverlichtingen sportverenigingen 2001
	Belastingen	Extern	Wet op de omzetbelasting 1968
		Extern	Wet op het BTW-compensatiefonds
		Extern	Wet op de Vennootschapsbelasting 1969
	Algemene	Extern	Financiële-verhoudingswet
	Verbonden	Extern	Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)
		Intern	Kadernota Governance en Uitvoeringsnota Verbonden Partijen
	Investeren	Intern	Verordening voorziening huisvesting onderwijs gemeente Almelo 2016
2 Financiële administratie			
		Intern	Nota reserves en voorzieningen 2022
		Intern	Nota activabeleid 2022
	Debiteuren	Extern	Invorderingswet 1990
	Crediteuren	Extern	Wet op het BTW-compensatiefonds
		Extern	Wet op de omzetbelasting 1968
3 Inkopen en aanbestedingen			
		Extern	Europese richtlijnen 2014/23/EU, 2014/24/EU, 2014/25/EU
		Extern	Europese regels staatssteun
		Extern	Aanbestedingswet 2012 gebaseerd op richtlijn 2014/24/EU
		Extern	Besluit markt en overheid

4 Personeel en salarisadministratie			
		Extern	Wet op de loonbelasting 1964
		Extern	Verzamelwet Sociale verzekeringen 2007
		Extern	Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra)
		Extern	Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers
		Extern	Algemene pensioen- en uitkeringswet politieke ambtsdragers
		Extern	Wet normering topinkomens (WNT)
		Extern	CAO gemeenten
		Intern	Verordening fractieondersteuning gemeente Almelo 2022
		Intern	Besluit van de raad van de gemeente Almelo tot vaststelling van de verordening voor de behandeling van bezwaarschriften algemene zaken gemeente Almelo 2024
		Intern	Besluit van de raad van de gemeente Almelo tot vaststelling van de verordening voor de behandeling van bezwaarschriften sociaal domein gemeente Almelo 2024
5 Belasting en heffingen			
		Extern	Financiële-verhoudingswet
		Extern	Algemene wet inzake rijksbelastingen
		Extern	Wet waardering onroerende zaken
		Extern	Algemene termijnenwet
		Extern	Wet op de bedrijveninvesteringszones
		Extern	Wet basisregistratie adressen en gebouwen
		Intern	Verordening bedrijveninvesteringszone bedrijventerrein Bornsestraat 2022-2026
		Intern	Verordening bedrijveninvesteringszone ondernemers binnenstad Almelo 2022-2026
		Intern	Verordening onroerende zaakbelastingen 2025
		Intern	Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2025
		Intern	Verordening toeristenbelasting 2025
		Intern	Verordening Precariobelasting 2025
		Intern	Afvalstoffenverordening gemeente Almelo 2013
		Intern	Verordening afvalstoffenheffing 2025
		Intern	Verordening rioolheffing 2025
		Intern	Verordening begraafplaatsrechten 2025
		Intern	Verordening eenmalig rioolaansluitrecht gemeente Almelo
6 Uitkeringen en inkomensondersteuning en participatiewet			
		Extern	Participatiewet
		Extern	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)
		Extern	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
		Extern	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004
		Extern	Wet inburgering 2021
		Extern	Wet Sociale Werkvoorziening
		Intern	Verordening tegenprestatie Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Almelo 2020
		Intern	Verordening bestrijding misbruik, afstemming en recidiveboete Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Almelo (Ingetrokken m.i.v. 22-04-2025)
		Intern	Verordening individuele inkomensvoorslag en individuele studietoelage gemeente Almelo 2019
		Intern	Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Almelo 2023
		Intern	Verordening beslistermijn schuldhulpverlening 2021
		Intern	Verordening afstemming Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Almelo 2025 (inwerking m.i.v. 22-04-2025)
7 Wet maatschappelijke ondersteuning			
		Extern	Wet maatschappelijke ondersteuning 2015
		Extern	Uitvoeringsbesluit Wmo 2015
		Intern	Verordening maatschappelijke ondersteuning Almelo 2019 (ingetrokken m.i.v. 22-04-2025)
		Intern	Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Almelo 2025 (in werking m.i.v. 22-04-2025)
8 Jeugdzorg			
		Extern	Algemene Wet Bestuursrecht
		Extern	Wet maatschappelijke ondersteuning 2015
		Extern	Jeugdwet
		Intern	Verordening jeugdhulp gemeente Almelo 2019 (ingetrokken m.i.v. 22-04-2025)
		Intern	Verordening jeugdhulp gemeente Almelo 2025 (in werking m.i.v. 22-04-2025)
9 Grondexploitatie			
		Intern	Nota grond en vastgoedbeleid gemeente Almelo 2020
		Intern	Verordening nadeelcompensatie

10 Subsidieverstrekingen			
		Extern	Wet op de bedrijveninvesteringszones
		Intern	Algemene subsidieverordening gemeente Almelo 2013
		Intern	Subsidieregeling afkoppelen hemelwater gemeente Almelo
		Intern	Verordening Starterslening gemeente Almelo
		Intern	Verordening woningverbetering en - verduurzaming 2023
		Intern	Verordening Subsidie isolatie koopwoningen (in werking m.i.v. 03-10-2024)
11 Omgevingsvergunning			
		Extern	Wet Milieubeheer
		Intern	Legesverordening 2025
		Intern	Verordening particuliere woningverbetering Almelo 2000
		Intern	Verordening woningverbetering en - verduurzaming 2023
		Intern	Verordening Stimuleringsfonds Binnenstad Almelo 2023 - 2027
12 Inkomende subsidies (inclusief specifieke uitkeringen gemeentefonds)			
		Extern	Uitvoeringsbesluit subsidies Overijssel 2022
		Extern	Regeling informatieverstrekking sisa
13 Leges burgerzaken			
		Extern	Wet rechten burgerlijke stand
		Extern	Legesbesluit akten burgerlijke stand
		Extern	Paspoortwet
		Extern	Besluit paspoortgelden
		Extern	Besluit basisregistratie personen
		Extern	Reglement rijbewijzen
		Intern	Legesverordening 2025
14 Huren en Pachten			
		Intern	Besluit aangaande uitgifte in erfpacht van gronden toebehorende aan de gemeente
		Intern	Nota grond en vastgoedbeleid gemeente Almelo 2020
15 Havengeld			
		Intern	Verordening van de raad van de gemeente Almelo houdende bepalingen over havens (Havenbeheerverordening Almelo 2023)
		Intern	Verordening voor pleziervaart en overige vaartuigen Almelo 2021
		Intern	Verordening havengeld jachthaven Almelo centrum en overig liggeld 2025
		Intern	Havengeldenverordening 2025
16 Leerlingenvervoer			
		Extern	Wet op het primair onderwijs
		Extern	Wet voortgezet onderwijs 2020
		Extern	Wet op de expertisecentra
		Intern	Verordening leerlingenvervoer gemeente Almelo 2016
17 Parkeeropbrengsten			
		Extern	Besluit wegslepen van voertuigen
		Intern	Verordening parkeerbelastingen 2025
		Intern	Wegsleepverordening gemeente Almelo 2023

Toegevoegde normen

Nota misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen 2025 (in werking m.i.v. 21-03-2025)
 Algemene pensioen- en uitkeringswet politieke ambtsdragers
 Verordening afstemming Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Almelo 2025 (in werking m.i.v. 22-04-2025)
 Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Almelo 2025 (in werking m.i.v. 22-04-2025)
 Verordening jeugdhulp gemeente Almelo 2025 (in werking m.i.v. 22-04-2025)
 Verordening Subsidie isolatie koopwoningen (in werking m.i.v. 03-10-2024)

Gewijzigde normen

Jaarlijks aan te passen tarieven voor verordeningen m.b.t. belastingen en heffingen
 Verordening bestrijding misbruik, afstemming en recidiveboete Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Almelo (ingetrokken m.i.v. 22-04-2025)
 Verordening maatschappelijke ondersteuning Almelo 2019 (ingetrokken m.i.v. 22-04-2025)
 Verordening jeugdhulp gemeente Almelo 2019 (ingetrokken m.i.v. 22-04-2025)

Verwijderde normen (niet van toepassing in 2025)

Addendum Verordening financieel beleid, beheer en organisatie gemeente Almelo 2023
 Ambtenarenwet 2017
 Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers
 Grandprijzennotitie gemeente Almelo 2020-2024

Controleprotocol voor de accountantscontrole 2025

Gemeente Almelo

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	2
	Doelstelling.....	2
	Wettelijk kader.....	2
2.	Algemene uitgangspunten voor de controle (getrouwheid én rechtmatigheid)	3
3.	Te hanteren goedkeuring- en rapporteringtoleranties	4
	Goedkeuringstoleranties (getrouwheid).....	4
	Rapporteringstolerantie	4
	Verantwoordingsgrens (rechtmatigheid).....	5
	Rapportagegrens	6
4.	Begrip rechtmatigheid en de aanvullende te controleren rechtmatigheidscriteria.....	6
	Het begrotingscriterium	6
	Het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium.....	7
	Het voorwaarden criterium	7
5.	Rapportering	7
	College: Rechtmatigheid	7
	Accountant: Interim-controles.....	7
	Accountant: Verslag van bevindingen.....	8
	Accountant: Controleverklaring.....	8
6.	Slotbepaling.....	8
	6.1 Intrekking	8
	6.2 Inwerkingtreding	8
	6.3 Citeertitel.....	8

1. Inleiding

De raad van de gemeente Almelo heeft aan de accountant de opdracht verstrekt de accountantscontrole als bedoeld in artikel 213 Gemeentewet voor de gemeente Almelo uit te voeren. Ter voorbereiding en ondersteuning van de uitvoering van de accountantscontrole moet de gemeenteraad echter nog een aantal zaken nader regelen, hetgeen in dit controleprotocol plaatsvindt. Object van de controle is de jaarrekening (inclusief rechtmatigheidsverantwoording), de bijlage taakvelden en de bijlagen met betrekking tot een aantal specifieke uitkeringen (single information, single audit). Dit betekent dat daarmee tevens de getrouwheid en rechtmatigheid van het financieel beheer, zoals uitgeoefend door of namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Almelo, object van de controle is.

Doelstelling

Dit controleprotocol heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole, betreffende boekjaar 2025, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij verder te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de controle van de jaarrekening van de gemeente Almelo.

Door de komst van de rechtmatigheidsverantwoording vanaf boekjaar 2023, heeft dit controleprotocol ook als doel de te hanteren verantwoordingsgrens ten behoeve van de rechtmatigheidsverantwoording door het college en de rapporteringsgrens voor het opnemen en toelichten van geconstateerde onrechtmatigheden door het college in de paragraaf bedrijfsvoering van de jaarverantwoording vast te leggen.

Wettelijk kader

De gemeenteraad heeft de verordening ex artikel 213 Gemeentewet voor de controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente Almelo (Controleverordening gemeente Almelo) vastgesteld. Met dit controleprotocol stelt de gemeenteraad nadere aanwijzingen vast die specifiek van toepassing zijn voor het controlejaar.

2. Algemene uitgangspunten voor de controle (getrouwheid én rechtmatigheid)

Zoals in artikel 213 van de Gemeentewet is voorgeschreven, zal de controle van de in artikel 197 van de Gemeentewet bedoelde jaarrekening uitgevoerd door de door de raad benoemde accountant gericht zijn op het afgeven van een oordeel over:

- de getrouwe weergave van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en activa en passiva;
- de getrouwheid van de door het college afgegeven rechtmatigheidsverantwoording;
- de inrichting van het financieel beheer en de financiële organisatie gericht op de vraag of deze een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken;
- het in overeenstemming zijn van de door het college opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels bedoeld in artikel 186 Gemeentewet (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten);
- de verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening;
- de bijlage bij de jaarrekening met verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen, bedoeld in art 58a van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Bij de controle zullen de nadere regels die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden gesteld op grond van artikel 213, lid 6 Gemeentewet (Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO)) bepalend zijn voor de uit te voeren werkzaamheden.

Onder rechtmatigheid wordt begrepen de definitie volgens het BADO dat de in de rekening verantwoorde lasten, baten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dat wil zeggen “in overeenstemming zijn met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder gemeentelijke verordeningen”.

3. Te hanteren goedkeuring- en rapporteringstoleranties

In het BADO zijn minimumeisen voor de in de controle te hanteren goedkeuringstoleranties voorgeschreven. De goedkeuringstolerantie is bepalend voor de oordeelsvorming, de strekking van de af te geven controleverklaring. Naast de goedkeuringstoleranties wordt de rapporteringstolerantie onderkend.

Goedkeuringstoleranties (getrouwheid)

In het hierna opgenomen schema zijn de goedkeuringstolerantie en de rapporteringstoleranties opgenomen, zoals door de gemeenteraad vastgesteld voor het controlejaar 2025. De raad houdt zich hiermee aan de eisen, zoals deze zijn opgenomen in het BADO.

Materialiteit	Goedkeurende verklaring	Verklaring met beperking	Verklaring van oordeelonthouding/ Afkeurende verklaring
<i>Afwijkingen in de jaarrekening en onzekerheden in de uitvoering van de controle</i>	≤ 2%	>2% – ≤ 4%	> 4%

Op basis van de begroting 2025 van de gemeente Almelo betekenen de genoemde percentages dat een totaalbedrag aan afwijkingen in de jaarrekening en onzekerheden in de uitvoering van de controle van circa € 7.580.000 (2% van de lasten excl. dotaties aan de reserves) de goedkeurende strekking van de controleverklaring niet zullen aantasten.

Rapporteringstolerantie

Voor de rapporteringstolerantie geldt als maatstaf dat de accountant in zijn rapport van bevindingen geconstateerde fouten en onzekerheden boven € 150.000 rapporteert. De tolerantiecijfers zullen jaarlijks op basis van de definitieve cijfers van het controlejaar worden geëvalueerd en mogelijk worden bijgesteld. Het staat de accountant daarnaast vrij om naar eigen inzicht “belangrijke” bevindingen in zijn rapport op te nemen.

Specifieke rapporteringstoleranties voor de SiSa

In overeenstemming met artikel 5 BADO gelden er in het kader van Single information Single audit (SiSa) afwijkende rapporteringstoleranties. De rapporteringstoleranties zijn afhankelijk van de financiële omvang van de specifieke uitkering en worden als volgt bepaald:

Rapporteringstolerantie specifieke uitkeringen (SiSa)	
Omvang specifieke uitkering	Rapporteringstolerantie
≤ € 125.000	€ 12.500
> € 125.000 en ≤ € 1 miljoen	10% van de specifieke uitkering
> € 1 miljoen	€ 125.000

Bij de uitvoering van de rechtmatigheidswerkzaamheden die betrekking hebben op de specifieke uitkeringen zal aansluiting worden gezocht bij bovenstaande.

Verantwoordingsgrens (rechtmatigheid)

Naast de goedkeuringstolerantie wordt de verantwoordingsgrens onderkend. Deze kan als volgt worden gedefinieerd:

“De verantwoordingsgrens is een door de gemeenteraad vastgesteld bedrag, waarboven het college de afwijkingen (fouten en onduidelijkheden) moet opnemen in de rechtmatigheidsverantwoording. De verantwoordingsgrens valt binnen de bandbreedte van 0% tot 2% van de totale lasten van de gemeente, exclusief de dotaties aan de reserves”.

De gemeenteraad is vrij om binnen de eerdergenoemde bandbreedte de grens te bepalen. Hierbij is van belang om op te merken dat voor fouten en onduidelijkheden hetzelfde percentage geldt. Fouten en onduidelijkheden mogen daarbij niet bij elkaar opgeteld worden. Elk jaar wordt dit percentage in overleg met de auditcommissie besproken.

Om de verantwoordingsgrens te bepalen zijn een aantal overwegingen van belang. De volgende voorbeelden zijn genoemd in de door de commissie BADO opgestelde notitie:

Aspect	Overwegingen
Informatiepositie van de gemeenteraad	Bij een laag percentage worden in de rechtmatigheidsverantwoording eerder fouten en onduidelijkheden opgenomen en dus zichtbaar voor de gemeenteraad. Bij een hoog percentage ligt deze informatiegrens hoger.
Kosten van de verantwoording	De organisatie moet bij een lager percentage meer kosten maken om afwijkingen op te sporen en te rapporteren. De interne controle zal daarmee een groter beslag leggen op de ambtelijke capaciteit en wordt daardoor duurder. Als de verantwoordingsgrens op een laag niveau wordt vastgesteld, komen ook afwijkingen in beeld, waar relatief geringe bedragen mee zijn gemoeid. De raad hoeft niet over alles geïnformeerd te worden.
Eenduidigheid van normen en communicatie	Binnen de gemeente kunnen al normen (percentages) gehanteerd worden voor de interne controle. De accountant hanteert in het kader van de materialiteit ook normen, die ontleend zijn aan het BADO.

Naast de rechtmatigheidsverantwoording is het mogelijk om als college in de paragraaf bedrijfsvoering een toelichting te geven op de kwaliteit van de interne beheersing, de uitkomsten van de (verbijzonderde) interne controle en de leer- en verbeterpunten. In tegenstelling tot de rechtmatigheidsverantwoording, stelt de accountant voor deze paragraaf alleen vast of deze geen materiële onjuistheden bevat c.q. verenigbaar is met de jaarrekening. Het is mogelijk om fouten en onzekerheden die door het college zijn geconstateerd in het kader van de uitvoering van de (verbijzonderde) interne controlewerkzaamheden, maar niet opgenomen hoeven te worden in de rechtmatigheidsverantwoording, hier alsnog toe te lichten. Hierdoor neemt de informatiepositie van de raad toe.

Argumentatie percentage verantwoordingsgrens Almelo

- Dit is in overeenstemming met het advies van de accountant en zorgen voor eenduidigheid in de 2% normering.
- Fouten die, als gevolg van de verantwoordingsgrens, niet hoeven te worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording, kunnen alsnog door het college worden toegelicht aan de raad door deze op te nemen in de paragraaf bedrijfsvoering. Hierdoor blijft de informatiepositie van de raad gewaarborgd zonder dat de werkzaamheden omtrent de rechtmatigheidsverantwoording hoeven toe te nemen.

Voorgesteld wordt om het percentage voor 2025 op 2% vast te stellen. Op basis van de begroting 2025 van de gemeente Almelo betekent genoemde percentage dat de afwijkingen (fouten en onduidelijkheden) een totaalbedrag van circa **€7.580.000** mogen omvatten.

Rapportagegrens

Het college is verplicht om onrechtmatigheden toe te lichten in de paragraaf bedrijfsvoering indien de geconstateerde onrechtmatigheid de verantwoordingsgrens overschrijdt.

Het college hecht waarde aan het gesprek over de bevindingen uit de rechtmatigheidscontroles. Daarom beperkt het college zich niet tot het geven van een toelichting bij alleen het overschrijden van de verantwoordingsgrens. Om tegemoet te komen aan de behoefte om inzicht vanuit de raad, rapporteert het college daarom alle bevindingen omtrent de financiële rechtmatigheid boven de rapportagegrens in de paragraaf bedrijfsvoering met een toelichting richting de raad.

Deze rapportagegrens wordt door de gemeenteraad vastgesteld op **€150.000**. Hiermee volgen we de ingezette lijn, zoals deze voor de accountant geldt, om geconstateerde onrechtmatigheden vanaf deze grens te benoemen in haar rapport van bevindingen.

4. Begrip rechtmatigheid en de aanvullende te controleren rechtmatigheidscriteria

In het kader van de rechtmatigheidscontrole worden 9 rechtmatigheidscriteria onderkend. De meeste hiervan gelden ook voor het getrouwheidsonderzoek. Voor de oordeelsvorming over de rechtmatigheid van het financieel beheer zal extra aandacht besteed moeten worden aan de volgende rechtmatigheidscriteria:

1. Het begrotingscriterium;
2. Het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium (M&O-criterium);
3. Het voorwaardencriterium

Het begrotingscriterium

Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium). Uitgangspunt is het niveau waarop de raad de budgetten in de begroting en bij investeringen geautoriseerd heeft. In de begroting zijn de bedragen voor de lasten en baten vermeld die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma (ervan uitgaande dat de raad de begrotingsbedragen op programma-niveau heeft vastgesteld), de juiste investering, het toereikend zijn van het begrotingsbedrag, alsmede het begrotingsjaar van belang zijn. Als blijkt dat de gerealiseerde bedragen hoger zijn dan de, ook na de laatste begrotingswijziging, geraamde bedragen, dan kan er sprake zijn van onrechtmatige uitgaven (begrotingsonrechtmatigheid) aangezien deze lasten buiten het budgetrecht van de raad tot stand zijn gekomen.

Afwijkingen van de begroting (exploitatie en investeringen) (beleidsmatig en/of financieel) moeten geautoriseerd worden door de raad. Hiermee wordt toestemming gevraagd voor het te realiseren beleid en voor de besteding van het benodigde bedrag. Begrotingswijzigingen moeten volgens de Gemeentewet tijdens het jaar zelf nog door de raad worden vastgesteld. Indien een wijziging niet meer in het jaar zelf is vastgesteld, zijn bestedingen afwijkend van het begrotingsbedrag strikt

genomen onrechtmatig. Uitgangspunt is dus dat iedere afwijking van de begroting onrechtmatig is.

Volgens artikel 28 BBV dienen overschrijdingen (en onderschrijdingen) goed herkenbaar in de jaarrekening te worden opgenomen. In de nieuwe situatie betreft het college alle afwijkingen ten opzichte van de begroting (exploitatie en investeringen) bij de fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording, omdat het uitgangspunt is dat iedere afwijking van de begroting onrechtmatig is. Het kan hier ook gaan om begrotingsonrechtmatigheden, waarbij het college binnen het door de raad uitgezette beleid is gebleven. Het is aan de raad om te bepalen in hoeverre afwijkingen acceptabel zijn.

Het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

Voor bestaande procedures wordt getoetst in hoeverre deugdelijke maatregelen ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik en frauderisico's worden genomen en daar waar nodig aanpassing behoeven (continu proces). Daarnaast is dit ook in diverse verordeningen en procedures opgenomen.

Het voorwaarden criterium

Door de raad zijn in verschillende verordeningen en besluiten voorwaarden opgenomen. Met het vaststellen van de reikwijdte van de rechtmatigheidstoets door de accountant in dit controleprotocol, wordt het voorwaarden criterium nader uitgewerkt. Uitgangspunt daarbij is dat vooralsnog het huidige informele beleid wordt bekrachtigd en er met name jegens derden niet met terugwerkende kracht strengere normen zullen worden toegepast.

5. Rapportering

Gedurende het jaar zal het College aandacht dienen te schenken aan de rechtmatigheidsvraagstukken en hierover rapporteren. Tijdens en na afronding van de controlewerkzaamheden rapporteert de accountant. De opvolging van bevindingen van interne- en externe controle, waaronder rechtmatigheidsonderzoeken, is een belangrijk onderdeel van de kwaliteitsverbetering. Hierna wordt in het kort toegelicht wat dit inhoudt.

College: Rechtmatigheid

Het College rapporteert over de uitgevoerde rechtmatigheidscontroles in de paragraaf bedrijfsvoering van de jaarverantwoording. Gedurende het jaar worden de controlebevindingen, gespecificeerd naar proces, aard van de fout of onduidelijkheid en bedrag door middel van een auditrapportage met de procesverantwoordelijken besproken. Daarnaast worden er aanbevelingen gedaan naar aanleiding van de rechtmatigheidscontroles om de toekomstige fout of onduidelijkheid te mitigeren. De opvolging van deze aanbevelingen zal nauwlettend worden gemonitord in kwartaalrapportages aan de directie.

Accountant: Interim-controles

In de tweede helft van het jaar wordt door de accountant de interim-controle uitgevoerd. Over de uitkomsten van deze controle wordt na afronden van de interim-controle een concept-verslag (managementletter) uitgebracht aan het college. Bestuurlijk relevante uitkomsten van de interim-controle worden ter kennisname aan de raad aangeboden via het verslag van bevindingen.

Accountant: Verslag van bevindingen

Overeenkomstig de gemeentewet wordt omtrent de controle een verslag van bevindingen uitgebracht aan de raad en in afschrift aan het college. In het verslag van bevindingen wordt gerapporteerd over de opzet en uitvoering van het financiële beheer en of de beheersorganisatie een getrouw en rechtmatig financieel beheer en een rechtmatige verantwoording daarover waarborgen.

Accountant: Controleverklaring

In de Controleverklaring wordt op een gestandaardiseerde wijze, zoals wettelijk voorgeschreven, de uitkomst van de accountantscontrole weergegeven. De controleverklaring ziet toe op de getrouwheid van de jaarstukken inclusief de rechtmatigheidsverantwoording van het college. Deze controleverklaring is bestemd voor de raad, zodat deze de door college opgestelde jaarrekening 2025 kan vaststellen.

6. Slotbepaling

6.1 Intrekking

Het controleprotocol voor de accountantscontrole 2024 wordt ingetrokken op de dag van inwerkingtreding van het controleprotocol 2025.

6.2 Inwerkingtreding

Het controleprotocol voor de accountantscontrole 2025 treedt met terugwerkende kracht in werking op 1 januari 2025. Dit betekent dat zij van toepassing is op de accountantscontrole van de jaarrekening van het verslagjaar 2025 en later.

6.3 Citeertitel

De verordening wordt aangehaald als: Controleprotocol gemeente Almelo 2025.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 23 september 2025,

de griffier,

de burgemeester,

drs. J.W. Scherpenzeel

R.T.A. Korteland

Raadsvergadering: 30 september 2025
Registratienummer: D/25/786382

De Raad van de Gemeente Almelo:

Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders;

Besluit:

1. Het Controleprotocol (D/25/786539) voor de accountantscontrole 2025 vast te stellen, met daarin;
 - a. Een verantwoordinggrens van 2% van de totale lasten van de gemeente, exclusief de dotaties aan de reserves;
 - b. Een rapportagegrens van 150.000 euro.
2. Het Normenkader 2025 (D/25/786548) voor de rechtmatigheidscontrole vast te stellen.

Gedaan in de openbare vergadering

de griffier,

de burgemeester,

drs. J.W. Scherpenzeel

R.T.A. Korteland

Datum: **30 september 2025**
Team/teamonderdeel:

Voorstel aan de raad

Onderwerp: Rechtmatigheidsverantwoording 2025
Portefeuillehouder: J. Hinnen

Samenvatting raadsvoorstel

Met de komst van de rechtmatigheidsverantwoording door het college dient het normenkader, in plaats van ter kennisname, vastgesteld te worden door de raad. Verder dient de verantwoordingsgrens conform Besluit Accountantscontrole Provincie en gemeenten te worden vastgesteld op een percentage tussen de 0 en 2% van de totale lasten van de gemeente, exclusief de dotaties aan de reserves. De verantwoordingsgrens is opgenomen in het controleprotocol voor de accountantscontrole 2025. Om de verantwoordingsgrens te bepalen is een aantal overwegingen van belang zoals de informatiepositie van de raad, de kosten van de verantwoording en de eenduidigheid van normen en communicatie. Door een verantwoordingsgrens vast te stellen van 2%, sluiten we ook aan op het advies van de accountant en zorgen we voor eenduidigheid in de normering. Voorgesteld wordt de verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording 2025 vast te stellen op 2% van de totale lasten van de gemeente, exclusief de dotaties aan de reserves. De rapporteringstolerantie blijft in overeenstemming met eerdere jaren ongewijzigd op 150.000 euro.

Voorgesteld raadsbesluit

1. Het Controleprotocol (D/25/786539) voor de accountantscontrole 2025 vastte stellen, met daarin;
 - a. Een verantwoordinggrens van 2% van de totale lasten van de gemeente, exclusief de dotaties aan de reserves;
 - b. Een rapportagegrens van 150.000 euro.
2. Het Normenkader 2025 (D/25/786548) voor de rechtmatigheidscontrole vast te stellen.

Inleiding

Het normenkader, het intern controleplan en het controleprotocol vormen de basis voor de uitvoering van de (verbijzonderde) interne controle. Het college draagt conform artikel 212 en 213 van de Gemeentewet zorg voor de interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van beheershandelingen. Het college legt verantwoording af over deze financiële rechtmatigheid door middel van de rechtmatigheidsverantwoording als onderdeel van de jaarrekening. Om hier invulling aan te geven wordt jaarlijks het controleprotocol, het normenkader en het controleplan bijgesteld en vastgesteld.

Het intern controleplan over boekjaar 2025 is de basis voor de uitvoering van de verbijzonderde interne controle rechtmatigheid van (financiële) beheershandelingen in het aanwezige stelsel van interne beheersing van geselecteerde significante processen. Op basis van de in het plan opgenomen en uitgevoerde werkzaamheden wordt een conclusie gegeven over het financieel rechtmatig handelen in het boekjaar.

Het primaire doel van interne controle is om een beeld te krijgen van de kwaliteit van de bedrijfsvoering. Interne controle is een middel om de kwaliteit van de bedrijfsvoering (continu) te verbeteren en tijdig bij te kunnen sturen in processen. Bij de interne controle wordt zichtbaar vastgesteld dat processen adequaat beheerst worden, zoals dat met de inrichting van de administratieve organisatie beoogd was. Ook wordt met de uitkomsten van interne controle getoetst of aan de eisen van rechtmatigheid (en getrouwheid), verantwoording en controle wordt voldaan.

Controleprotocol

Met het controleprotocol stelt de raad nadere aanwijzingen vast die specifiek van toepassing zijn voor het controlejaar.

Met de komst van de rechtmatigheidsverantwoording heeft het controleprotocol ook als doel de te hanteren verantwoordingsgrens ten behoeve van de rechtmatigheidsverantwoording door het college en de rapporteringsgrens ten behoeve het opnemen en toelichten van geconstateerde onrechtmatigheden door het college in de paragraaf bedrijfsvoering vast te leggen. Om tegemoet te komen aan de behoefte om inzicht vanuit de raad, rapporteert het college daarom alle bevindingen omtrent de financiële rechtmatigheid boven de rapporteringstolerantie in de paragraaf bedrijfsvoering met een toelichting richting de raad. Hiermee volgen we de ingezette lijn, zoals deze voor de accountant geldt om geconstateerde onrechtmatigheden vanaf deze grens te benoemen in haar rapport van bevindingen.

Het college dient met ingang van boekjaar 2023 een rechtmatigheidsverantwoording te verstrekken die toeziet op een drietal criteria (begrotingscriterium, misbruik & oneigenlijk criterium en voorwaarden criterium). Op deze wijze legt het college verantwoording af over het naleven van weten regelgeving binnen de gemeente Almelo. Het vaststellen van het getrouwe beeld blijft onderdeel van de jaarrekeningcontrole door de accountant. Getrouw wil zeggen of de informatie juist, toereikend en volledig is alsmede geschikt is voor het doel waarvoor het wordt gebruikt. Omdat de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel wordt van de jaarstukken, controleert de accountant straks ook of deze verantwoording getrouw is.

In het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden is opgenomen dat de verantwoordings-grens moet worden vastgesteld op een percentage tussen de 0 en 2%, exclusief de dotaties aan de reserves. Om de verantwoordingsgrens te bepalen zijn een aantal overwegingen van belang zoals de informatiepositie van de raad, de kosten van de verantwoording en de eenduidigheid van de normen en communicatie. Voor nadere informatie hierover verwijzen we naar het controleprotocol 2025.

Naast de rechtmatigheidsverantwoording is het mogelijk om als college in de paragraaf bedrijfsvoering een toelichting te geven op de kwaliteit van de interne beheersing, de uitkomsten van de (verbijzonderde) interne controle en de leer- en verbeterpunten. In tegenstelling tot de rechtmatigheidsverantwoording stelt de accountant voor deze paragraaf alleen vast of deze geen materiële onjuistheden bevat c.q. verenigbaar is met de jaarrekening. Het is mogelijk om fouten en onzekerheden die door het college zijn geconstateerd in het kader van de uitvoering van de (verbijzonderde) interne controlewerkzaamheden, maar niet opgenomen hoeven te worden in de rechtmatigheidsverantwoording hier alsnog toe te lichten. Hierdoor neemt de informatiepositie van de raad toe.

Normenkader

Bij wijzigingen in wet- en regelgeving dient het normenkader te worden geactualiseerd en door de raad te worden vastgesteld zodat we intern en de accountant (extern) dit normenkader als leidraad kunnen gebruiken voor de controlewerkzaamheden. Het normenkader, zoals nu opgenomen in de bijlage betreft het normenkader van augustus 2025.

Beoogd effect

- Het vaststellen van het controleprotocol (inclusief de verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheid) zodat invulling wordt gegeven aan ex artikel 213 Gemeentewet
- Het vaststellen van het normenkader teneinde kaders te definiëren om de interne controlewerkzaamheden over 2025 uit te voeren

Argumenten voor

1.1 De verantwoordingsgrens is gelijk aan de goedkeuringstolerantie

De accountant richt de controle zo in dat hij belangrijke fouten in de jaarrekening kan ontdekken. Daarbij kijkt hij vooral naar risico's en gebruikt hij vaste grenzen (toleranties). Ook controleert hij een deel van de gegevens en gebruikt hij berekeningen om in te schatten of er mogelijk meer fouten zijn. Een belangrijke grens is de goedkeuringstolerantie. Deze is, in overeenstemming met het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden artikel 2 lid 1, gelijk aan 2% van de omvangsbasis. De omvangsbasis is het totaal

van alle uitgaven van de gemeente, exclusief de dotaties aan de reserves. De goedkeuringstolerantie geeft aan hoeveel fouten of onzekerheden maximaal in de jaarrekening mogen staan. Zolang deze grens niet wordt overschreden, kan de jaarrekening nog steeds als betrouwbaar worden beoordeeld. In dat geval geeft de accountant een goedkeurende controleverklaring. Wordt de grens wel overschreden, dan geeft de accountant een andere soort verklaring en dus geen goedkeuring.

Door een verantwoordingsgrens vast te stellen van 2%, sluiten we ook aan op het advies van de accountant en zorgen we voor eenduidigheid in de normering. Voorgesteld wordt de verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording 2025 vast te stellen op 2% van de totale lasten van de gemeente, exclusief de dotaties aan de reserves.

2.1 Een goed opgezette interne controle is belangrijk in het kader van planning en control

Het college draagt conform artikel 212 en 213 van de Gemeentewet zorg voor de interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van beheershandelingen. Om hier invulling aan te geven wordt jaarlijks het normenkader bijgesteld en vastgesteld. Een goed opgezette interne controle is een belangrijke pijler voor de gemeente in het kader van planning en control. Enerzijds voor het controleren en signaleren van tekortkomingen in de uitvoering van de taken, anderzijds voor het bijsturen en het afleggen van verantwoording over de uitgevoerde taken. Met een toereikend normenkader kan de uitvoering van taken met structuur en efficiency worden gedaan. Het primaire doel van interne controle is om een beeld te krijgen van de kwaliteit van de bedrijfsvoering. Interne controle is een middel om de kwaliteit van de bedrijfsvoering (continu) te verbeteren en tijdig bij te kunnen sturen in processen. Bij de interne controle wordt zichtbaar vastgesteld dat processen beheerst worden, zoals dat met de inrichting van de administratieve organisatie beoogd was. Ook wordt met de uitkomsten van interne controle getoetst of aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan.

2.2 Het normenkader is, intern voor het afgeven van de rechtmatigheidsverantwoording en extern voor de accountant voor het controleren van de jaarrekening, de leidraad voor de controlewerkzaamheden

Het normenkader betreft de inventarisatie van relevante, interne en externe wet- en regelgeving en dient als basis voor de interne controlewerkzaamheden op rechtmatigheid. Het normenkader moet actueel worden gehouden en worden aangepast op veranderende wet- en regelgeving. Het betreft hierbij overigens alleen de regelgeving waaraan financiële beheershandelingen ten grondslag liggen. Het normenkader is geen uitputtende lijst van regelingen, maar beperkt zich tot die regelingen die relevant zijn, of worden geacht, voor de uitvoering van een goede controle.

2.3 De raad moet het normenkader vaststellen

De raad geeft de accountant de opdracht voor de accountantscontrole. Voor de controle maakt de accountant gebruik van het door de raad vastgestelde normenkader.

Kanttekeningen

Niet van toepassing

Kosten, opbrengsten en dekking

Niet van toepassing

Vervolg

Na besluitvorming wordt het controleprotocol gepubliceerd.

Bijlagen

Controleprotocol 2025 Almelo (D/25/786539)

Normenkader 2025 (D/25/786548)

Burgemeester en Wethouders van Almelo, _____

de secretaris,
J.H. Dijkstra

de burgemeester,
R.T.A. Korteland